

Materiały zastane w socjologii wizualnej - teoria i praktyka.

Andrzej Klimczuk

Referat wygłoszony w ramach Koła Antropologii Obrazu przy Instytucie Socjologii Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok, 03.2007.

Informacje ogólne

Informacje ogólne:

- Przedmiotem badań jest kultura obrazu, czyli "sfera otaczających nas wyobrażeń wizualnych", która "odnosi się do wszystkiego, 'co widać'" (*Olechnicki, s. 40*)

Ale...

- "Dla socjologii wizualnej istotne są jednak tylko [...] socjologiczne dane wizualne. Te widoczne dla oka [...] obiekty czy zjawiska otwierają szanse dla głębszego, opisowego czy uogólniającego poznania świata społecznego? Oczywiście te i tylko te, które wiążą się z działalnością człowieka, a dokładniej te, na których piętno wywarł swoją aktywnością lub obecnością człowiek i ludzkie zbiorowości. Wyłącza to z obszaru zainteresowań socjologii wizualnej ogromnie bogaty obrazowo świat przyrody." (*Sztompka, s. 35*)

Informacje ogólne:

Rafał Drozdowski podaje 4 powody dla których ludzie magazynują obrazy:

1. Rezultat presji - sama czynność rejestracji nie jest ważna nie z uwagi na obraz, który będzie jej efektem, lecz jako symboliczne potwierdzenie społecznej i indywidualnej hierarchii ważności - jeśli jakiś fakt lub zdarzenie jest udokumentowane, to znaczy, że jest doniosłe; poświadcza respekt dla wartości społecznych i potwierdza (względnie zapowiada) ich obowiązywanie;
2. Bezproblemowość i taniość fotograficznych i wideofilmowych dokumentacji - zachęcają one, aby dokumentować nie tylko stare i nowe święta oraz życiowe przełomy, lecz także życiową codzienność (przyczyna: permanentna potrzeba odświętności)

Informacje ogólne:

Rafał Drozdowski podaje 4 powody dla których ludzie magazynują obrazy:

3. Językowa i interakcyjna bezradność - chodzi o rejestrowanie sytuacji o których z góry wiadomo, że nie uda się ich opowiedzieć; obrazy to tutaj substytuty języka, maskują jego niekompetencje, nieśmiałość i nieporadność; ważna jest tutaj dobrowolna chęć ujawnienia osobistej mapy znaczeń przyporządkowanych do relacjonowanych faktów i zdarzeń;
4. Rejestracja obrazów jako notatnik - "podpórka" dla języka, obraz to pretekst to późniejszych opowieści słownych;

Informacje ogólne:

Zatem magazynowanie ma 2 strony:

1. „Smutną”: czyli "unieruchomienie obrazów,,; zamykanie ich w magazynie jest decyzją, która ma na celu uniknięcie przykrych rozczarowań - zdjęcia bowiem przypominają nieobecność lub krótkotrwałość subiektywnych znaczeń towarzyszących ich powstawaniu;
2. „Radosną”: jest to asekuracja społeczeństwa uginającego się pod presją teraźniejszości - magazynowanie obrazów, które zastępuje ich oglądanie ujawnia potrzebę należytego dowartościowania przeszłości (co stale odkładamy "na jutro")

(Drozdowski, w: Kaczmarek, s. 98-101)

Informacje ogólne:

Piotr Sztompka stwierdza, że obrazy uchwycone przez "nie-socjologa" (*Sztompka, s. 35-36*):

1. nie są robione z intencją socjologiczną (w celu rozwiązania problemu badawczego)
2. są tworzone z myślą o małej grupie odbiorców, najbliższych osób, a nie z góry traktowane jako przedmiot do analizy
3. nie wszystko co zawierają jest doniosłe socjologicznie tj. stanowi klucz do głębszych, ukrytych warstw społeczeństwa, jego cech czy prawidłowości

Informacje ogólne:

Najważniejsze konteksty społeczne, czyli obszary zainteresowań socjologii wizualnej (Sztompka, s. 37):

1. Dom rodzinny
2. Praca (w tym technika)
3. Konsumpcja
4. Podróże
(przemieszczanie się w przestrzeni)
5. Choroba
6. Śmierć
7. Edukacja (wychowanie)
8. Religia
9. Polityka
10. Nauka (poznanie)
11. Sztuka
12. Rekreacja (w tym rozrywka)
13. Sport
14. Wojna
15. Klęski czy katastrofy żywiołowe

Informacje ogólne:

**Każdy kontekst społeczny zawiera sześć aspektów
(Sztompka, s. 37):**

1. Jednostki działające
2. Ich działania
3. Wzajemne interakcje (i stosunki społeczne)
4. Zbiorowość (i jej struktura)
5. Kulturę
6. Otoczenie (środowisko)

Informacje szczegółowe

Informacje szczegółowe:

- Główne nurty badawcze socjologii są zorientowane "językocentrycznie" - zakłada się, że język jest tożsamy z symbolami znaczącymi przez co tworzy jaźń, a w konsekwencji więź społeczną. Stąd techniki badawcze opierające się na danych językowych/werbalnych (np. wywiady kwestionariuszowe, swobodne, narracyjne, ankiety);
- Socjologia wizualna pozwala zaś na analizę komunikacji niewerbalnej i jej roli w tworzeniu więzi społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem wymiaru emocji, cielesności, przestrzeni, komunikacji niewerbalnej;

(Konecki, s. 54-55)

Informacje szczegółowe:

- Socjologia wizualna jest związana z metodologią teorii ugruntowanej, która "polega na budowaniu teorii [średniego zasięgu] w oparciu o systematycznie zbierane dane empiryczne".
- "Teoria wyłania się w trakcie długotrwałych i systematycznie prowadzonych badań terenowych, z danych empirycznych, które bezpośrednio odnoszą się do obserwowanej części rzeczywistości społecznej. Hipotezy, pojęcia i własności pojęć są budowane w trakcie badań empirycznych oraz w trakcie badań są modyfikowane i weryfikowane."

(Konecki, s. 54-55)

Informacje szczegółowe:

- "Zaleca się by badacz-analityk wchodząc na swój teren badawczy maksymalnie ograniczył prekonceptualizację swoich zamierzeń badawczych"; budowanie teorii stanowi tu proces, a nie "weryfikację wcześniej zbudowanych hipotez na podstawie później zebranych danych".
- "Pojęcia powinny posiadać swój 'uczulający' charakter, to znaczy powinny w wyobraźni odbiorcy dać się łatwo odnosić do empirycznych desygnatów"; chodzi o takie pojęcia, które "mogą wywoływać 'znaczący' obraz, pobudzać rozumienie określonych zjawisk przez stosowne ilustracje. Rozumienie odbywa się tu poprzez odniesienia danego pojęcia do indywidualnych doświadczeń i wyobrażeń jednostki (odbiorcy, czytelnika teorii)."

((Konecki, s. 49-55)

Informacje szczegółowe:

- Według Krzysztofa Koneckiego można wyróżnić 4 strategie badawcze w socjologii wizualnej:

Strategie socjologii wizualnej	Rodzaj materiałów empirycznych	Wpływ badacza na uzyskanie danych empirycznych
1. Aktywne fotografowanie jako podstawowa technika badawcza	wywołane	wpływ duży
2. Analiza fotografii jako materiałów zastanych	zastane	wpływ mniejszy
3. Połączenie strategii pierwszej i drugiej	wywołane i zastane	wpływ zbalansowany
4. Fotografia jako wtórny instrument perswazji i ilustracji wniosków i hipotez	wywołane i zastane	W zależności od celu badacza (dowód podpierający lub ilustracja)

Tab. 1. Strategie socjologii wizualnej z użyciem fotografii.

(Konecki, s. 45)

Informacje szczegółowe:

1. **Aktywne fotografowanie** - osób, grup i sytuacji przez badacza; to świadome i celowe działanie badacza w celu uzyskania określonych materiałów wizualnych w danym projekcie badawczym. Praca terenowa ma dać odpowiedzi na pytania stawiane przez teorię socjologiczną. Teoria poprzedza tutaj badanie i sugeruje wyraźnie, co mamy badać. Fotografie są socjologiczną dokumentacją odpowiedzi na określone pytania 'teorii socjologicznej'. Niestety: dane empiryczne mogą tu tracić potencję dla generowania nowych propozycji teoretycznych. Zapobiec temu można poprzez zachowanie 'kontekstu odkrycia', prowadzenie długotrwałych badań terenowych.
- Ze strategią tą łączą się 2 techniki badawcze: 'fotograficzna listy tematyczna' i 'wywiad z użyciem fotografii'.

(Konecki, s. 45-46)

Informacje szczegółowe:

- 2. Analiza fotografii jako materiałów zastanych** -
"badacz zbiera fotografie u badanych osób, by móc albo wzbogacić swój opis etnograficzny badanej zbiorowości, albo uzyskać materiał do poszerzenia analizy i interpretacji już sformułowanych na podstawie badań terenowych wniosków, albo użyć zdjęć fotograficznych jako materiału dowodowego pomocnego w weryfikacji postawionych hipotez"

(Konecki, s. 46-47)

Informacje szczegółowe:

3. Powiązanie materiałów zastanych z materiałami wywołanymi (narracjami i komentarzami dokonanymi przez rozmówców odnośnie pokazywanych im zdjęć)

- np. analiza albumów fotograficznych jako materiałów zastanych i towarzyszących im wypowiedzi; zakłada się, że "każdy album jest tematyczną całością i znaczenie każdego pojedynczego zdjęcia jest w jakiś sposób związane z opowieścią, która jest opowiadana przy pomocy całego zestawu zdjęć. Tematyczna jedność albumu ujawnia się zwykle poprzez narrację towarzyszącą oglądaniu albumu";
- np. badanie znaczeń nadawanych określonym fotografiom umieszczonych w różnym kontekście (porównanie reakcji z pokazu w muzeum i w gazecie codziennej)

(Konecki, s. 47-48)

Informacje szczegółowe:

4. **Fotografia jako wtórny instrument perswazji i ilustracji wniosków i hipotez** - w badaniach, "w których głównymi danymi badawczymi są teksty werbalne lub liczby".

- "Trudno powiedzieć, iż jest to strategia badawcza (jest to głównie strategia prezentacji danych)"
- "Fotografie [...] kontekstualizują niewizualne dane empiryczne, są [...] 'portretem' [...] głównych pojęć, które badacz używa lub typów idealnych.

(Konecki, s. 49)

Źródła danych zastanych

Źródła danych zastanych:

- **1. Podział ze względu na koszty pozyskania i własność:**

- Płatne/prywatne ("Stare dzieje"):

- fotografia prasowa np.
<http://www.eastnews.com.pl/news/>
- fotografia reklamowa/ilustracyjna np.
<http://www.fotosearch.pl/>
- wypożyczalnie filmów wideo

- Bezpłatne/publiczne ("**Wiek dostępu**"):

- np. <http://www.flickr.com/>
- archiwum programów Telewizji Polskiej (w odniesieniu do programów informacyjnych także internetowe)

(SKU: BDx301)

Aktywność Na Emeryturze od Brand X Pictures

[Active Retirement]
 100 Zdjęcia, 30MB 300 dpi 20cm x 25cm

Aktywność Na Emeryturze - Bank Foto i Zdjęć Royalty Free na Dyskach lub do Pobrania..

[Pobierz pliki PDF na tym dysku](#)
 Szukaj innego dysku w: [Seniorzy, Zabawa](#)

Wyślij i pobierz **2400,00 zł**
 Tylko pobierz **2400,00 zł**

Przejdź do strony

Strona 1 z 5 | Następne >>

Zdjęć na stronie

para, wptywy, chód
 CENA / INFORMACJE
 Dodaj do Schowka
 RF Royalty Free

posiadanie, romantyk, piknik
 CENA / INFORMACJE
 Dodaj do Schowka
 RF Royalty Free

romantyk, dar, kwiaty
 CENA / INFORMACJE
 Dodaj do Schowka
 RF Royalty Free

para, pieszy, ich, pies
 CENA / INFORMACJE
 Dodaj do Schowka
 RF Royalty Free

człowiek, smoking
 CENA / INFORMACJE
 Dodaj do Schowka
 RF Royalty Free

debel, tenis
 CENA / INFORMACJE
 Dodaj do Schowka
 RF Royalty Free

posiadanie, zabawa, zamienny
 CENA / INFORMACJE
 Dodaj do Schowka
 RF Royalty Free

para, wptywy, chód
 CENA / INFORMACJE
 Dodaj do Schowka
 RF Royalty Free

Director Videos

[Impossible Is Noth...](#)
adidasIN

[Top Gear: Skater](#)
RBCWorldwide

[Sharp's 2007 IIEW Y...](#)
welcomestranger

[IHL Quest for The C...](#)
NHL_Video

My: [Videos](#) - [Favorites](#) - [Playlists](#) - [Inbox](#) - [Subscriptions](#)

Featured Videos

[See More Featured Videos](#)

Featured Videos selected by:
[YouTube Editors](#)

[Ladybug Sex On My Hand](#)
00:34

Is a male ladybug still called a ladybug? Amazing how fast and agile the mounter is able to work his magic.

From: [lendavis](#) Views: 536 ★★★★★ More in [Pets & Animals](#)

[Speed Painting with Ketchup and French Fries](#)
03:57

What do you do with fresh McDonald's French Fries and 10 packets of Ketchup? You paint with them of course. 50 min speed paintin ([more](#))

From: [EclecticAsylumArt](#) Views: 496,322 ★★★★★ More in [Film & Animation](#)

[SWEET TALK](#)
00:26

A man and woman speak sweet nothings until she says something he doesn't want to hear, then he eats her head and pukes up the tit! ([more](#))

From: [LorcanFinnegan](#) Views: 36,452 ★★★★★ More in [Entertainment](#)

[Gorgeous Tiny Chicken Machine Show \(Episode 1\)](#)
04:11

One part Pee Wee's Playhouse, one part crazy, unpredictable Japanese talk show, and one part whole milk. Mix and serve chilled. ([more](#))

From: [MediocreFilms](#) Views: 247,236 ★★★★★ More in [Comedy](#)

[Vacancy opens April 20th. Visit sony.com/Vacancy](#)
From: [VacancyMovie](#) Comments: [37](#)
★★★★☆ 1196 ratings

Member Login

User Name:

Password:

[Sign Up](#)

Forgot: [Username](#) | [Password](#)

What's New at YouTube

[TestTube](#)
Try out new YouTube features in development, and let us know what you think!

[More Channel Customizations](#)
With more control. Now you can choose which sections appear in your Profile.

Źródła danych zastanych:

- Szczególną uwagę należy zwrócić uwagę na dane zastane, które są dostępne publicznie. Według Jeremy'ego Rifkina wkraczamy w „wiek dostępu” charakteryzujący się systemami "krótkotrwałego, ograniczonego użytkowania dóbr,,. O dostępie tym "decydują sieci dostawców". (*Rifkin, s. 10*)
- Jedynym stałym punktem gospodarki tego okresu są zmiany, zatem "'mieć', 'posiadać', 'gromadzić' nie ma już sensu" (*Rifkin, s. 10*)
- "Posiadanie kapitału rzeczowego [...] traci swojej znaczenie w procesie ekonomicznym. [...] Siłą napędową nowej ery jest natomiast kapitał intelektualny [...]. Konceptcje, pomysły i obrazy - a nie rzeczy - posiadają realną wartość w nowej gospodarce. Bogactwo nie ma już postaci kapitału rzeczowego, lecz zawiera się w wyobraźni i kreatywności człowieka." (*Rifkin s. 8*)

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

1. "Ilustracje" (dane ulotne, badania możliwe tylko przy specjalnych założeniach)
2. "Dane do dokładniejszej analizy"
3. "Pomoce przy pracy"
4. "Różności" (źródła wielu typów danych o różnym stopniu archiwizacji)

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

1. "Ilustracje"

- - **Fotografia/Photoblogi:**

- <http://www.flickr.com/>
- <http://www.fotix.net/>
- <http://www.fotolog.com/>
- <http://www.fotopages.com/>
- <http://www.fotosik.pl/>
- <http://www.fotothing.com/>
- <http://www.freefoto.com/>
- <http://www.hot.jpg.pl/>
- <http://www.my-expressions.com/>
- <http://www.photobloggers.net/p/photobloggers.php>
- <http://www.splinder.com/>
- <http://www.textamerica.com/>
- <http://www.zoto.com/>

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

1. "Ilustracje"

- - **Fotografia - agencje i stowarzyszenia fotoreporterów oraz związane z nimi konkursy:**

- <http://forum4.onyx.pl/>
- <http://foto.pap.com.pl/>
- <http://free.art.pl/fotoklubrp/>
- <http://pro.corbis.com/>
- <http://stateoftheworld.reuters.com/>
- <http://www.agencjafree.com.pl/goto/index.php>
- <http://www.alamy.com/>
- <http://www.artlifeimages.com/>
- <http://www.auscape.com.au/>
- <http://www.canstockphoto.com/>
- <http://www.diomedia.com/>
- <http://www.eastnews.com.pl/>
- <http://www.fotcom.biz/>

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

1. "Ilustracje"

- - **Fotografia - agencje i stowarzyszenia fotoreporterów oraz związane z nimi konkursy:**

- <http://www.fotolibra.com/>
- <http://www.fotosearch.pl/>
- <http://www.fpm.com.pl/>
- <http://www.gettyimages.com/>
- <http://www.imagia.pl/>
- <http://www.istockphoto.com/>
- <http://www.jopictures.com/>
- <http://www.jupiterimages.com/>
- <http://www.magnumphotos.com/>
- <http://www.nppa.org/>
- <http://www.photojournale.com/>
- <http://www.photozone.pl/>
- <http://www.shutterstock.com/>
- <http://www.thebppa.com/>

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

1. "Ilustracje"

- - **Fotografia - agencje i stowarzyszenia fotoreporterów oraz związane z nimi konkursy:**
 - <http://www.viiphoto.com/>
 - <http://www.worldpressphoto.nl>
 - <http://www.zpaf.pl/pl/content/main/>
 - (spis pozostałych baz fotografii - także bezpłatnych):
http://en.wikipedia.org/wiki/User:The_Transhumanist/Workshop/Sandbox9#Free_stock_photo_archives
 - (spis organizacji pozarządowych - także zwianych z fotografią, filmem, sztuką i obrazem):
 - <http://bazy.ngo.pl/>

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

1. "Ilustracje"

- - **Fotografia, rysunki, grafiki, animacje, prace malarskie:**
 - <http://www.deviantart.com/>
 - <http://www.digart.pl/>
 - <http://www.grafika.art.pl/>

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

1. "Ilustracje"

- - **Teledyski:**
 - <http://teledyski.emuzyka.pl/>
 - <http://teledyski.interia.pl/>
 - <http://teledyski.onet.pl/>
 - <http://www.myspace.com/index.cfm?fuseaction=videos>

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

1. "Ilustracje"

- - **Filmy i Vlogi/Video blogi:**

- <http://youtube.com/>
- <http://www.dumpalink.com/>
- <http://blip.tv/>
- <http://www.ebaumsworld.com/>
- <http://video.google.com/>
- <http://www.ifilm.com/>
- <http://video.interia.pl/>
- <http://www.metacafe.com/>
- <http://video.yahoo.com/>
- <http://www.sharkle.com/>
- <http://www.break.com/>
- <http://www.stupidvideos.com/>
- <http://www.collegehumor.com/>
- <http://www.vidilife.com/>
- <http://www.dailymotion.com/>
- <http://www.vlog.pl/>

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

1. "Ilustracje"

- - **Filmy i Vlogi/Video blogi:**

- <http://www.vmix.com/>

- <http://www.vooble.com/>

- **Zapisywanie wideo do pliku w formacie ".flv":**

- <http://keepvid.com/>

- <http://www.googlevideosx.com>

- **Program FLV Player do odtwarzania pobranych plików wideo:**

- <http://applian.com/flvplayer/?src=KeepvidPlay>

Drag this button onto
your links toolbar

Click Keep It! to download
the video you are watching

Download videos DIRECT from most video sites Copy the link of the page with the video on it and paste it here

example: <http://youtube.com/watch?v=WVQZeWoWVng>

[Click Here to Record
More Streaming Video
UPDATED!](#)

[Click Here to Convert FLV Files
to iPod and Other Formats](#)

[Click Here for
a Free FLV Player](#)

Download

Original link: <http://www.youtube.com/watch?v=tqw87e6TnIY>

» Download Link « (.flv - Flash Video)

- Otwórz
- Otwórz w nowym oknie
- Zapisz element docelowy jako...
- Drukuj element docelowy
- Wytnij
- Kopiuj
- Kopiuj skrót
- Więcej
- Dodaj do ulubionych...
- Download All by FlashGet
- Download Link Using Mega Manager...
- Download using FlashGet
- Google Search
- Send To
- Page Info
- Właściwości

Top Videos

Exc
yout
794,

Best
yout
562,

Rob
yout
319,

Anti
vide
894,979 hits

Toyota: The Human Touch
youtube.com / commercial
280,305 hits

Mother's Day
youtube.com / comedy
157,750 hits

Foldery

- Pulpit
- Moje dokumenty
 - CyberLink
 - henryk.klimczuk@neostrada.pl
 - Moja muzyka
 - Moje obrazy
- Mój komputer
 - Stacja dyskiętek 3,5 (A:)
 - KLOPS (C:)
 - YONK (D:)
 - INNE (E:)
 - MEDIA (F:)
 - Stacja dysków DVD-RM (G:)
 - DRV2_VOL1 (H:)
 - DRV2_VOL2 (I:)
 - DRV2_VOL3 (J:)
 - DRV2_VOL4 (K:)
 - DRV2_VOL5 (L:)
 - Dokumenty udostępnione
 - klecha - dokumenty
 - Urządzenie przenośne
- Moje miejsca sieciowe
- Kosz
- %SystemDrive%

Nazwa	Rozmiar	Typ	Data modyfikacji
CyberLink		Folder plików	2007-01-06 10:26
henryk.klimczuk@neostrada.pl		Folder plików	2006-12-09 08:44
Moja muzyka		Folder plików	2007-01-31 15:17
Moje obrazy		Folder plików	2007-01-31 15:17
5454545454545454.ols	2 KB	Winamp playlist file	2007-02-25 19:19

FLV Player 1.3.3 file... url... - X

file: 'GET_V1~1.FLV' @ 200%
video: 270.159459239352 kb/s. - audio: (n/a) - size: 320x240 (640x480)

T: 13.247

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

2. "Dane do dokładniejszej analizy"

- - **Wiadomości bieżące:**

Nagrania wideo (Panorama, Teleexpress, Wiadomości):

- <http://ww6.tvp.pl/Search?Start=-5&Count=10&Cat=134&IdCatS=134>

Nagrania dźwiękowe:

- <http://serwisy.gazeta.pl/tokfm/0,53881.html>

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

2. "Dane do dokładniejszej analizy"

- - **Galerie i muzea fotografii i sztuki:**
 - http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Art_museums_and_galleries
 - http://pl.wikipedia.org/wiki/Muzea_w_Polsce
- - **Biblioteki (wiele gromadzi czasopisma, zbiory specjalne i tzw. dokumenty życia społecznego):**
 - <http://nowy.ebib.info/biblioteki/>
 - <http://www.bn.org.pl/>
 - <http://dlibra.psnc.pl/index.php?option=content&task=view&id=12>
 - <http://www.theeuropeanlibrary.org/>

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

3. "Pomoce przy pracy"

- - PowerPoint - szablony, cliparty i inne:

- <http://office.microsoft.com/pl-pl/clipart/FX101321031045.aspx>
- <http://office.microsoft.com/pl-pl/templates/CT101485751045.aspx>
- <http://office.microsoft.com/pl-pl/templates/CT101527321045.aspx>
- <http://pptheaven.mvps.org/>
- <http://www.brainybetty.com/MENUPowerPoint.htm>
- http://www.probackgroundart.com/free_backgrounds/free_01.html
- <http://www.poweredtemplates.com/>
- <http://www.paducah.k12.ky.us/curriculum/PPoint/>

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

3. "Pomoce przy pracy"

- - PowerPoint - szablony, cliparty i inne:

- <http://www.graphicsland.com/powerpoint-templates.htm>
- <http://www.indezine.com/powerpoint/templates/freetemplates.html>
- <http://free-ppt.com/>
- <http://www.inzones.com/powerpoint/>
- <http://www.mastertemplates.com/free-templates.htm>

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

3. "Pomoce przy pracy"

- - Programy do zrzutów ekranu (np. zapisu zdjęć z filmów wideo):
 - http://dmoz.org/Computers/Software/Shareware/Windows/Graphics/Screen_Capture/
 - http://dir.yahoo.com/Business_and_Economy/Business_to_Business/Computers/Software/System_Uutilities/Screen_Capture/

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

3. "Pomoce przy pracy"

- - **Nagrania dźwiękowe:**

- <http://mp3.wp.pl/>
- <http://music.dmusic.com/>
- <http://www.dailywav.com/>
- <http://www.lastfm.pl/charts/free/>
- <http://www.wavcentral.com/>

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

4. "Różności"

- - Źródła wielu typów danych o różnym stopniu archiwizacji:

- http://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page
- <http://memory.loc.gov/ammem/fsowhome.html>
- <http://moblog.co.uk/>
- <http://scriptorium.lib.duke.edu/adaccess/>
- <http://wwar.com/>
- <http://www.archive.org/>
- <http://www.bergerfoundation.ch/>
- <http://www.borodulincollection.com/>
- <http://www.getty.edu/>
- <http://www.masters-of-photography.com/>
- <http://www.maxior.pl/>
- <http://www.nga.gov/>

Źródła danych zastanych:

2. Podział ze względu na stopień archiwizacji:

4. "Różności"

- - Źródła wielu typów danych o różnym stopniu archiwizacji:

- http://www.si.edu/art_and_design/
- <http://www.symbols.com/>
- <http://www.widelec.org/>
- <http://www.wrzuta.pl/>
- <http://www.zimoz.com/zimo/home.jsp?user=guest>

Zakończenie

Zakończenie:

- **Ważna uwaga – w przypadku niektórych prac i prezentacji o charakterze wizualnym zaleca się dodanie adnotacji:**
- *„Wszystkie nazwy, loga oraz znaki firmowe należą do ich prawnych właścicieli i zostały użyte wyłącznie w celach informacyjnych.”*

Zakończenie:

- Pamiętaj: „Ogromnie bogaty obrazowo świat przyrody” jest poza obszarem zainteresowań socjologii wizualnej
- Nie oznacza to bynajmniej, że socjolog nie może porządnie zabawić się przy analizie obrazu...
- w układanie kompozycji kwiatowych...

Bibliografia:

1. **Drozdowski R., Społeczne gry wokół reguł określających estetyczną i treściową "poprawność" amatorskich zapisów, w: Kaczmarek J. (red.), Kadrowanie rzeczywistości: Szkice z socjologii wizualnej, UAM, Poznań 2004.**
2. **Konecki K., Wizualne wyobrażenia. Główne strategie badawcze w socjologii wizualnej a metodologia teorii ugruntowanej, Przegląd Socjologii Jakościowej 1/2005.**
3. **Olechnicki K., Obraz i wizualność w naukach społecznych, Kultura i Społeczeństwo 3/1999, s. 39-71.**
4. **Rifkin J., Wiek dostępu: nowa kultura hiperkapitalizmu, w której płaci się za każdą chwilę życia, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 2002.**
5. **Sztompka P., Socjologia wizualna. Fotografia jako metoda badawcza, PWN, Warszawa 2005.**